

Caiu Malliu, satellitul și ministrul audaciei talle, va fi subț arme într'ua zi ficsă, și că acé zi avea să fie zioa a șessea înaintea calendelor lui novembre? Inșelatu-m'-am óre, Catilina, nu numai despre un fapt attât de mare, attât de atroce, attât de încredibile; dar, ceea ce e și mai de mirare, chíar despre zioa esecuțiuni? Am mai zis éró în Senat că tu ficsaseși ucciderea celor mai de frunte cetățenii la a cincea zi înaintea calendelor lui novembre, attunci când mulți din capi cetăți fugiró din Roma, nu attâta pentru conservarea lor propriá, cât ca să împedece esecutarea proectelor talle. Poți óre nega că, ímpr esurat chíar în aceea zi de garzi și vigența mea, tu nu putuși mișca nimic în contra republicei, și că, dupe plecarea celor-l-altți, ziceai că te mulțumesci cel pucin cu mórtea mea care rămăssem?

---

attunci un mic pontifice anunța poporului adunat într'adins pentru acésta înaintea curiei Calabra pe muntele Capitolin, zilele de interval ce aveaú a curge de la calende pînă la none, repetând đicerea *calo* de attâtea óri câte zile conțineva acest interval.

Nonele [*nonae*] erau mobile, adică veniaú când la a cincea, când la a șéptea, dar mai addessea la a noua zi înaintea idelor, de unde vine și numirea de none.

Idele [*idus* de la un verb vechiú *idua*, a divide]. Elle veniaú óri la a trei-spre-đecea séú la a patru-spre-đecea zi a lunei, astfel în cât împărțiaú luna in doue părți de úa potrivă.

Spre a înțellege numerotarea zilelor la Romani, mai trebuie a sci că dinșii număraú isolat fiá care din aceste trei fracțiuni alle lunei, și numerotarea se făcea retrogradând de la împărțirea cea îndată dupe aceea de care era vorba. Așa: *pridiae calendas* însemná đioa din urmă a lunei precedente; *a doue-spre-zecua zi înaintea calendelor lui novembre*, correspunde cu 20 octombriú; *ziua a șessea înaintea calendelor lui novembre* cu 26 octombriú,